

ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

A Strategies Recommendations for Develop the Creative Leadership of Primary School Administrators Under the Khon Kaen Primary Education Service Area Office 4

พรประดิษฐ์ พันธุกุล¹ และ ดาวรรุวรรณ ถวิลการ²

มหาวิทยาลัยขอนแก่น^{1,2}

Pornpradit Phanthukul¹ and Dawruwan Thawinkarn²

Khon Kaen University^{1,2}

Corresponding Author, Email: pornpradit.ph@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 เป็นการศึกษาเพื่อสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาเอกสาร (Document study) และ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 3 คน เพื่อให้ได้ร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 และระยะที่ 2 เป็นการตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

* ได้รับบทความ: 21 พฤศจิกายน 2565; แก้ไขบทความ: 16 มิถุนายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 20 มิถุนายน 2566

โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อประเมินความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์

ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวปฏิบัติของกรอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในด้านความยืดหยุ่น (Flexibility) ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) ด้านจินตนาการ (Imagination) และด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative) มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์; ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

Abstract

These policy research aims to purpose create and validate the policy recommendations for develop the creative leadership of primary school administrators under the Khon Kaen primary education service area office 4. The research methodology was divided into 2 phases. The first phase was studies to create the policy recommendations for develop the creative leadership of primary school administrators under the Khon Kaen primary education service area office 4, by documents analysis, and in-depth interviewing 3 experts, which made the draft of the policy recommendations for develop the creative leadership of primary school administrators under the Khon Kaen primary education service area office 4. The second phase was the verification of the recommended policy for develop the creative leadership of primary school administrators under the Khon Kaen primary education service area office 4, by 3 experts to assess the propriety, feasibility and utility.

The study revealed that the policy recommendations components for develop the creative leadership of primary school administrators under the Khon Kaen primary education service area office 4, in terms of an Imagination, Flexibility, Vision and Creative of the framework for developing the creative leadership of administrators under the Khon Kaen primary education service area office 4. Flexibility, Vision, Imagination, and Creative are propriety, feasibility and utility of policy recommendations located at the high level.

Keywords: Strategies Recommendation; Creative Leadership

บทนำ

ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) จึงทำให้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติไว้ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ 2) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา โดยการพัฒนากระบวนการบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาให้ทันกับสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงมิติของสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมแบบเดิมที่ถูกทับซ้อนด้วยแนวคิด รูปแบบ วิธีการ ความเชื่อและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ตามยุคสมัย ทุกคนจะต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ได้ในสังคมสมัยใหม่ที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (ณัฐวัฒน์ ล่องทอง, 2563) การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันได้ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนา ปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาเพื่อให้สามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิต โดยต้องการให้ประชากรของประเทศสามารถร่วมมือและแข่งขันกับประชาคมโลกได้อย่างเหมาะสม จึงได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกรอบหลักในการทำการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบโดยมุ่งกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีนโยบายซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องได้รับการอบรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ทว่าในทางปฏิบัติ การอบรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานดังกล่าวยังขาดความต่อเนื่อง ขาดการกำกับดูแลอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ผู้บริหารไม่สามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับปัญหาขาดเทคนิควิธีการหรือความเข้าใจที่ถ่องแท้ จึงเป็นผลกระทบต่อความยืดหยุ่น วิสัยทัศน์ การมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงและการแก้ไขปัญหาดังกล่าว การสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กร จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้ทั้งเทคนิคในการบริหารจัดการ (Management) และความเป็นผู้นำ (Leadership) เพื่อนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ ดังนั้น การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จึงมีความสำคัญ และเป็นเรื่องที่ถูกหยิบยกขึ้นมาพูดกันอยู่เป็นประจำ รวมถึงมีการค้นคว้าหาวิธีการเพื่อพัฒนา “ผู้นำเชิงสร้างสรรค์” (Creative Leadership) ในรูปแบบใหม่ ๆ ตลอดเวลา (Nelson and Quick, 1997) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของบุคลากรภายในโรงเรียน

โดยมีบทบาทสนับสนุนให้มีการจัดทำหลักสูตร กำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน สนับสนุนผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังถูกกำหนดให้อยู่ในฐานะผู้นำที่ต้องดูแลรับผิดชอบตามตำแหน่งที่เป็นตัวกำหนดความเป็นผู้นำ แม้ว่าผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารแต่ผู้บริหารก็ควรจะเป็นผู้นำ (Hoy and Miskel, 2013) ที่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงและเข้าใจปัญหาของสังคมไทยได้ดีและเชื่อมโยงการศึกษากับสังคมไทย จำเป็นจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นลักษณะของผู้นำที่มีการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองเชิงจินตนาการโดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วน ในสถานการณ์ต่าง ๆ และประเด็นต่าง ๆ ที่ท้าทาย ซึ่งสถานศึกษาที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีเป้าหมายหลัก คือ การเรียนรู้ของนักเรียน (จันจิรา น้ำขาว, 2562) กล่าวคือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานเพื่อที่จะทำให้สถานศึกษาได้รับความนิยม ความน่าเชื่อถือมีศักยภาพในการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จในการบริหารงาน (เฉลิมพล เอกพันธุ์ และธีระ ภูติ, 2564)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นปัจจัยที่สำคัญของความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์การ ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีความคิดสร้างสรรค์ การมีความยืดหยุ่น และปรับตัว และการทำงานเป็นทีม (พักตร์ธนา หาญประชุม, 2565) โดยอาศัยปัจจัยทางด้าน 1) สภาพแวดล้อมแบบเปิดด้วยการไว้วางใจ ให้อิสระในการคิด และพร้อมสนับสนุนความคิดใหม่ ๆ 2) แรงจูงใจภายใน ด้วยการมีความปรารถนา ความอยาก ความเพียรพยายาม ความหวัง มุ่งมั่นทุ่มเทเพื่อให้เป็นคนประสบความสำเร็จ และ 3) ความรู้เชิงลึก ด้วยการมีทักษะ มีความรู้แนวกว้างและลึก เป็นประสบการณ์อันจะส่งผลให้เกิดแนวทางที่ชาญฉลาดในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ รวมถึงพฤติกรรมของผู้บริหารที่ตอบสนองเชิงจินตนาการโดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์และประเด็นต่าง ๆ มีความเป็นผู้นำที่มีการเรียนรู้ตลอดเวลา มีทัศนคติเชิงเชิงบวกต่อโลกและต่อชีวิต เชื่อมมั่นในคุณค่าและศักยภาพของตนเองและผู้อื่น (หยก สีเก็น, 2565) สามารถวัดได้จากองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 4 ด้าน ได้แก่ ความยืดหยุ่น (Flexibility) วิสัยทัศน์ (Vision) การมีจินตนาการ (Imagination) และความคิดสร้างสรรค์ (Creative) จากองค์ประกอบดังกล่าว การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ต้องพัฒนาที่ตัวผู้นำและบ่มเพาะผู้นำ เพื่อหล่อหลอมความเป็นผู้นำให้ดีที่สุดและพร้อมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่องค์กรควรมีความเข้าใจในภาพรวม เพื่อจะได้พัฒนาผู้นำตามความต้องการและตอบโจทย์ขององค์การ (พัชรา วาณิชชวลิต, 2560) ผ่านข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

จากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2566 – 2570 และแผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 172 โรงเรียน เป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วย 6Qs Model

โดยใช้รูปแบบการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสื่องค์กรสมรรถนะสูง เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและนำไปสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบัน ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษา สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนไปได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
2. เพื่อตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

1. พื้นที่ในการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 และ ตอนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) 2) แบบประเมินข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อประเมินข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ที่ได้จากระยะที่ 1 โดยพิจารณาจากเกณฑ์ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) โดยวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตลอดจนผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) มาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสัมภาษณ์พบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และข้อคำถาม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการสัมภาษณ์และยกย่องข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ และกลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายและการจัดการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความยืดหยุ่น (Flexibility) 2) ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) 3) ด้านจินตนาการ (Imagination) และ 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative)

5. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) โดยยึดหลักการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อให้ได้ข้อมูลในการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแนวปฏิบัติในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยมีขั้นตอนการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยดำเนินการวิจัย 2 วิธี คือ 1) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 2) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ระยะที่ 2 การตรวจสอบเพื่อสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ด้วยการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการพัฒนาข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและนักวิชาการ จำนวน 3 คน โดยใช้แบบประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) เพื่อประเมินข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ที่ได้จากระยะที่ 1 โดยพิจารณาจากเกณฑ์ความเหมาะสม

(Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) โดยวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลผลเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับซึ่งอ้างอิงตามแนวคิดของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อบรรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

วิสัยทัศน์ คือ เป็นองค์กรสมรรถนะสูง มีคุณภาพและมาตรฐาน บนพื้นฐานความเป็นไทย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม สร้างสรรค์ น้อมนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติ

พันธกิจ ได้แก่ 1) สร้างบรรยากาศในการทำงานในเชิงสร้างสรรค์ และเน้นการมีส่วนร่วมอย่างกัลยาณมิตร 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาในการพัฒนาสมรรถนะที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก 3) พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลภายใต้การมีส่วนร่วมของคณะบุคคล องค์กร ส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองและชุมชน 4) ใช้พลังร่วมเพื่อสร้างสรรค์การศึกษา และการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย คือ ทุกคนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการทำงาน มีประสิทธิภาพในการทำงานภายในสิ่งแวดล้อมที่ดี จิตบริการ เปี่ยมไปด้วยความสุข มีความโปร่งใส และปลอดภัยในการทำงาน

วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพและทักษะชีวิต 2) เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นเลิศ มีนวัตกรรมและสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ 3) เพื่อพัฒนาสถานศึกษาบริหารงานอย่างมืออาชีพ เชิงบูรณาการ มีนวัตกรรมและยึดหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 2) ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ส่งเสริมให้มีระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพ

แนวปฏิบัติ ได้แก่ 1) จัดเวทีเพื่อร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่นำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม 2) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาสถานศึกษา 3) วางระบบและโครงสร้างในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง และแก้ไข การดำเนินงานเพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์

2. ผลการตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

จากการดำเนินการสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในด้านวิสัยทัศน์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ โดยแสดงข้อมูลได้ ดังตารางที่ 1

ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
วิสัยทัศน์	3.67	1.53	มาก	4.00	1.00	มาก	4.33	0.58	มาก
พันธกิจ	4.17	1.03	มาก	4.25	0.87	มาก	4.33	0.78	มาก
เป้าหมาย	3.33	1.53	ปาน	3.67	1.15	มาก	4.00	1.00	มาก
วัตถุประสงค์	4.44	0.53	มาก	4.33	0.71	มาก	4.44	0.53	มาก
กลยุทธ์	4.67	0.50	มาก	4.67	0.50	มาก	4.67	0.50	มาก
แนวปฏิบัติ	4.22	0.44	มาก	4.11	0.60	มาก	4.11	0.60	มาก
รวม	4.08	0.51	มาก	4.17	0.25	มาก	4.31	0.19	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีประเด็นนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติ โดยมีผลการประเมินทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนี้ ความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.08$, S.D.= 0.51) ความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 4.17$, S.D.= 0.25) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{x} = 4.31$, S.D.= 0.19) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบายอย่างเป็นระบบ โดยมีการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่านที่มีประสบการณ์ในเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ที่สร้างขึ้นได้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และนโยบาย สพฐ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4, 2566) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างบรรยากาศในการทำงาน สร้างสรรค์สภาพแวดล้อมอันทรงพลังที่เอื้อต่อการเรียนรู้และนวัตกรรมมีทักษะความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ สอดคล้องกับ กนกอร สมปราษฎ์ (2560) การสร้างความรู้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำงานและเรียนรู้กันเป็นทีม สามารถบริหารความขัดแย้งและมีทักษะการเจรจาต่อรอง นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนรู้ เน้นการมีส่วนร่วมพัฒนาในการสมรรถนะที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกรวมถึงการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างสรรค์การศึกษาอย่างยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วย 1. วิสัยทัศน์ พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก 2. พันธกิจ พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก 3. เป้าหมาย พบว่า ความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก 4. วัตถุประสงค์ พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก 5. กลยุทธ์ พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และ 6. แนวปฏิบัติ พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมทุกด้าน พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ มาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า เมื่อประเมินข้อเสนอเชิงกลยุทธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว โดยภาพรวมข้อเสนอเชิงกลยุทธ์มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy research) โดยยึดหลักการวิจัยแบบผสมผสาน มีการทบทวน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างลุ่มลึกและในกระบวนการวิจัยได้มีการถอดบทเรียนจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interview) โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงทำให้ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ที่ได้มีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่วิจัยและเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ซึ่งสอดคล้องกับ ธนาภรณ์ นิลพัทพันธ์ (2562) ได้วิจัยศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารเวลา การไว้วางใจ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ สอดคล้องกับ สุภัญญา สายลอด (2564) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้นำการสร้างสัมพันธภาพและความใกล้ชิด รองลงมา คือ ด้านผู้นำที่ให้ความสำคัญต่อลูกค้ำ และด้านผู้นำที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้นำการสร้างควมไว้วางใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จิตติภูมิ เทพคำ (2564) ได้วิจัยศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีจินตนาการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล สอดคล้องกับ จันจิรา น้ำขาว (2562) ได้วิจัยศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยซึ่งเป็นข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ไปเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการติดตามและตรวจสอบ เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับสิ่งที่คาดหวังไว้ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินผลเพื่อควบคุมและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะนำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์นี้ไปใช้ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 สถานศึกษาระดับประถมศึกษา สามารถนำผลการวิจัยซึ่งเป็นข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ไปสู่การกำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกันได้ ตามบริบทพื้นที่อย่างเหมาะสม

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาข้อเสนอกลยุทธ์ในการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนองค์กรเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป

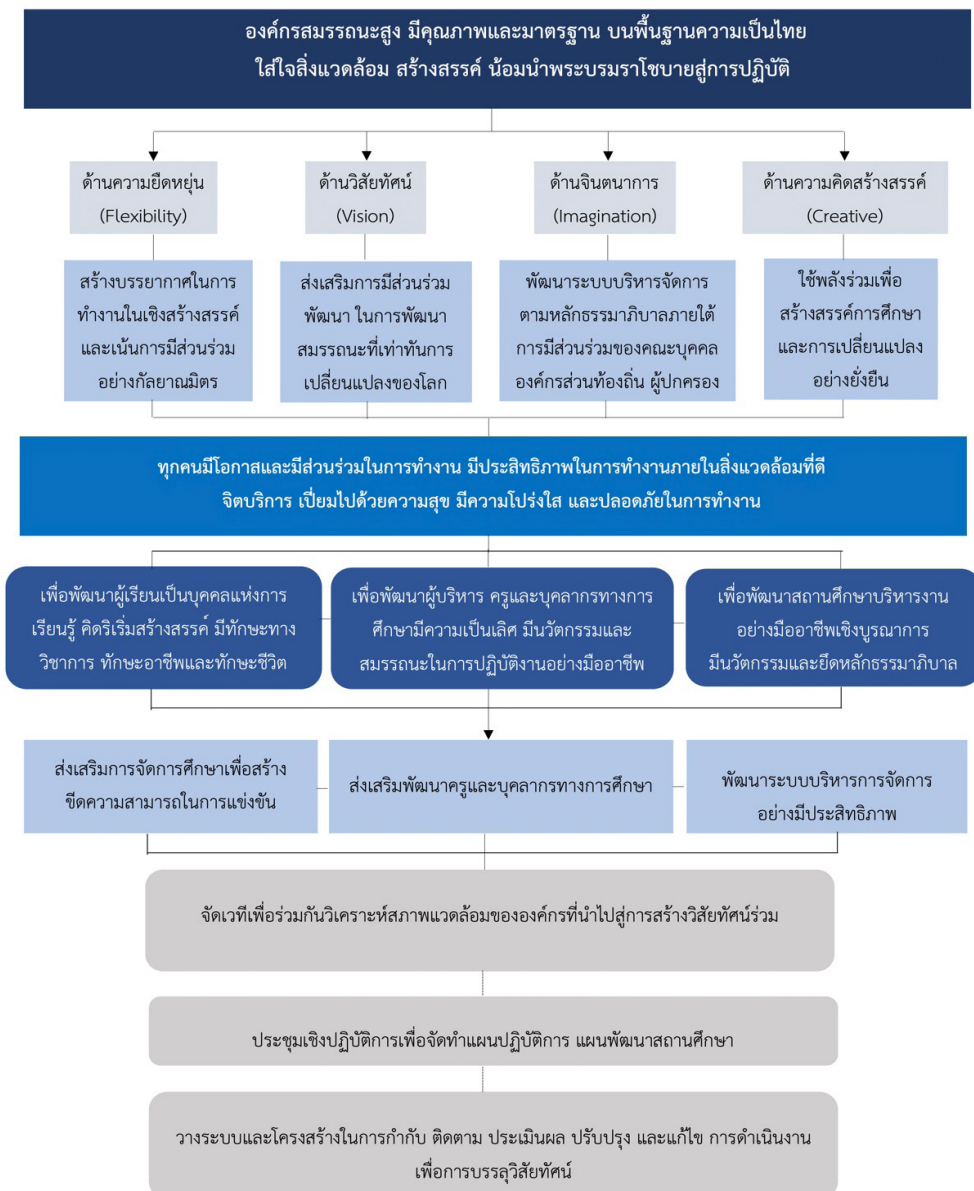
2. ข้อเสนอเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้นำให้ได้ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์นี้ไปดำเนินการวิจัยปฏิบัติการหรือการวิจัยและพัฒนาต่อไปในระดับที่สูงขึ้นได้

2.2 การวิจัยในครั้งนี้นำให้ได้ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผู้ที่สนใจสามารถนำข้อเสนอนี้ไปทำวิจัยและพัฒนาต่อไปในระดับการศึกษาอื่น ๆ หรือ โรงเรียนเอกชนเพื่อศึกษาผลการพัฒนาต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชญ์. (2560). ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันจิรา น้ำขาว. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตติภูมิ เทพคำ. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เฉลิมพล เอกพันธุ์ และ ธีระ ภูดี. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
ในจังหวัดมุกดาหาร. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9(34),
156-165.
- ณัฐวัฒน์ ล่องทอง. (2563). การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (เพิ่มความสุขใจในการทำงาน).
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนาภรณ์ นิลพัทธนันท์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัทธรักษา หาญประชุม. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6. (วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- พัชรา วาณิชวสิน. (2560). การพัฒนาภาวะผู้นำ : จากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา. กรุงเทพฯ:
ปัญญาชน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. (2566). แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2566.
ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.

- สุกัญญา สายลอด. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- หยก สีเกิน. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2013). Educational Administration: Theory, Research and Practice. 9th ed. Singapore: McGraw-Hill.
- Nelson, D.L. and Quick, J.C. (1997). Organizational Behavior: Foundations Realities, and Challenges. New York: West Publishing Company.